

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC THỂ CHẤT CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG LÂM NGHIỆP – ĐẠI HỌC LÂM NGHIỆP

ASSESSING THE REALITY OF PHYSICAL EDUCATION FOR STUDENTS OF
FORESTRY HIGH SCHOOL - FORESTRY UNIVERSITY

ThS. Ngô Thị Quỳnh Ngọc, Nguyễn Thu Trang
Trường Đại học Lâm Nghiệp Việt Nam

Tóm tắt: Sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường dùng trong khoa học thể dục thể thao, kết quả nghiên cứu đánh giá thực trạng chương trình giáo dục thể chất, thực trạng cơ sở vật chất, đội ngũ giảng dạy, thực trạng kết quả học tập giáo dục thể chất và nhu cầu tập luyện thể thao của học sinh trường trung học phổ thông Lâm Nghiệp là cơ sở để đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục thể chất cho học sinh nhà trường.

Từ khóa: Thực trạng, giáo dục thể chất, học sinh, Trung học phổ thông Lâm Nghiệp, hiệu quả

Abstract: Using the scientific research methods commonly used in sports science, the research results assess the reality of physical education curriculum, the current situation of facilities, teaching staff, physical education learning outcomes and sports training needs of students of Forestry high school, which is the basis for proposing solutions to improve the effectiveness of physical education for students.

Keywords: Reality, physical education, Forestry high school, effectiveness.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục thể chất trong trường học là một mặt của hoạt động giáo dục nhằm giáo dục toàn diện thế hệ trẻ về “Đức, Trí, Thể, Mỹ”. Giáo dục thể chất không chỉ rèn luyện sức khỏe mà còn rèn luyện tính kỷ luật, lối sống lành mạnh, và giúp các em phát triển toàn diện.

Điều 2 Nghị định 11/2015/NĐ-CP Quy định về giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trong nhà trường nêu rõ: “Giáo dục thể chất trong nhà trường là nội dung giáo dục, môn học bắt buộc, thuộc chương trình giáo dục của các cấp học và trình độ đào tạo, nhằm trang bị cho trẻ em, học sinh, sinh viên các kiến thức, kỹ năng vận động cơ bản, hình thành thói quen luyện tập thể dục, thể thao để nâng cao sức khỏe, phát triển thể lực, tầm vóc, góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện”.

Trong những năm qua, với sự quan tâm của các cấp lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Bộ giáo dục và đào tạo, công tác giáo dục thể chất và thể dục thể thao trong nhà trường các cấp đã

có sự phát triển mạnh mẽ. Tuy nhiên, cũng còn tồn tại nhiều nguy cơ, thách thức, trong đó giáo dục văn hóa, đạo đức, hướng giới trẻ, đặc biệt là đối tượng học sinh trung học phổ thông (THPT) vào các hoạt động lành mạnh tránh xa tệ nạn xã hội là điều cần phải được chú trọng.

Thực tiễn công tác GDTC trong các trường học nói chung và Trường THPT Lâm Nghiệp nói riêng còn gặp nhiều khó khăn. Mặc dù hầu hết các trường đã thực hiện nghiêm túc chương trình cải tiến của Bộ quy định, song chất lượng giảng dạy còn chưa tương xứng. Từ phân tích nêu trên, để lựa chọn giải pháp nâng cao hiệu quả công tác giáo dục thể chất cho học sinh trường THPT Lâm Nghiệp, chúng tôi tiến hành nghiên cứu: “*Đánh giá thực trạng công tác giáo dục thể chất cho học sinh trường Trung học phổ thông Lâm Nghiệp – Đại học Lâm Nghiệp*”.

Để giải quyết các mục tiêu nghiên cứu, đề tài sử dụng các phương pháp sau: phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp phỏng vấn, phương pháp quan sát sư

phạm, phương pháp kiểm tra sự phạm, phương pháp toán học thống kê.

2.1. Thực trạng chương trình GDTC Trường THPT Lâm Nghiệp

Chương trình môn học Giáo dục thể chất tại Trường THPT Lâm Nghiệp được áp dụng theo phân phối chương trình chuẩn của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Cụ thể phân phối chương trình cho khối 11, 12 được trình bày ở bảng 1.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Bảng 1. Khung phân phối chương trình GDTC cho học sinh khối 11, 12 Trường THPT Lâm Nghiệp

TT	Nội dung	Thời lượng (tiết)	Phân phối (tiết)		
			Lý thuyết	Thực hành	Kiểm tra
Khối 11					
1	Một số nguyên tắc tập luyện TDDT	2	2	0	0
2	Thể dục: Nam - Thể dục phát triển chung; Nữ - Thể dục nhịp điệu	7	0	6	1
3	Chạy tiếp sức 4x100m	5	0	4	1
4	Chạy bền	5	0	4	1
5	Nhảy xa	6	0	5	1
6	Nhảy cao	6	0	5	1
7	Đá cầu	5	0	4	1
8	Cầu lông	6	0	5	1
9	Môn thể thao tự chọn	20	0	18	2
10	Ôn tập, kiểm tra học kỳ (I và II), kiểm tra tiêu chuẩn rèn luyện thân thể)	8	0	4	4
Tổng		70	2	55	13
Khối 12					
1	Một số hướng dẫn tập luyện phát triển sức mạnh	2	2	0	0
2	Thể dục: Nam - Thể dục phát triển chung; Nữ - Thể dục nhịp điệu	7	0	6	1
3	Chạy tiếp sức	6	0	5	1
4	Chạy bền	6	0	5	1
5	Nhảy xa	8	0	7	1
6	Đá cầu	6	0	5	1
7	Cầu lông	7	0	6	1
8	Môn thể thao tự chọn	20	0	18	2
9	Ôn tập, kiểm tra học kỳ (I và II), kiểm tra tiêu chuẩn rèn luyện thân thể)	8	0	4	4
Tổng		70	2	56	12

Qua bảng 1. cho thấy:

Nội dung chương trình GDTC cho học sinh khối 11 tập chung chủ yếu vào phần thực hành

với 55/70 tiết học. Thời lượng kiểm tra đánh giá cho cả 2 học kỳ là 13 tiết trong đó bao gồm cả thời gian tổ chức kiểm tra học kỳ và kiểm

tra tiêu chuẩn rèn luyện thân thể cho học sinh. Riêng thời gian học tập lý thuyết chỉ có 02 tiết trong 1 năm học. Với 9 nội dung học tập phân phối trong 70 tiết (cả học và kiểm tra).

Khung chương trình môn học GDTC cho học sinh khối 12 Trường THPT Lâm nghiệp được xây dựng trong 70 tiết với 8 nội dung học tập phân làm 2 kỳ. Nội dung học tập chủ yếu vẫn tập chung ở thực hành. Thời gian kiểm tra chiếm 12/70 giờ và nội dung kiểm tra vẫn bao gồm bài kiểm tra học kỳ và kiểm tra tiêu chuẩn rèn luyện thân thể. Như vậy có thể thấy rằng Trường THPT Lâm Nghiệp thực hiện theo Chương trình của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Do đặc điểm của môn học GDTC, giờ học thể dục được tiến hành: Giờ học chính khóa (có giáo viên dạy trực tiếp). Với thời lượng học 2 tiết/tuần đối với học sinh THPT, học trong 35

tuần thời gian 1 tiết học là 45 phút, mỗi tiết học được quy định bằng một bài học. Trên thực tế mỗi tiết học chỉ đủ thời lượng trang bị kiến thức và kỹ năng động tác, còn hoàn thiện kỹ năng, kỹ xảo động tác và phát triển tố chất thể lực phải tập luyện ngoại khóa và tập thường xuyên liên tục.

2.2. Thực trạng cơ sở vật chất, đội ngũ giảng dạy giáo dục thể chất của Trường trung học phổ thông Lâm nghiệp

2.2.1. Thực trạng cơ sở vật chất

Để đánh giá thực trạng cơ sở vật chất phục vụ hoạt động GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm nghiệp, đề tài tiến hành khảo sát và phỏng vấn trực tiếp các giáo viên hiện đang làm công tác GDTC về số lượng và chất lượng cơ sở vật chất, sân tập, dụng cụ tập luyện Thể dục thể thao của Nhà trường. Kết quả được trình bày ở bảng 2.

Bảng 2. Thực trạng cơ sở vật chất phục vụ công tác GDTC Trường THPT Lâm nghiệp

Loại hình sân bãi – dụng cụ	Năm học 2021-2022			
	Số lượng	Tốt	Khá	Trung bình
Sân tập cầu lông	05	05	-	-
Hồ nhảy (cao, xa)	02	-	-	02
Sân bóng đá	01	01	-	-
Bể bơi	02	-	02	-
Nhà tập đa năng	01	-	01	-
Thảm thể dục	01	-	01	-
Sân bóng chuyền	02	01	-	01
Sân điền kinh	01	01	-	-

Qua bảng 2 cho thấy: Mặc dù được Ban Giám hiệu nhà trường quan tâm đầu tư nhưng thực trạng cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động GDTC của Nhà trường còn có nhiều hạn chế. Mặc dù hệ thống CSVN là các công trình phục vụ giờ học GDTC và các hoạt động thể thao ở trường cũng tương đối đầy đủ và đảm bảo chất lượng nhưng lại thiếu về số lượng so với yêu cầu đổi mới phương pháp dạy và học; tập luyện GDTC của Nhà trường.

2.2.2. Thực trạng đội ngũ giáo viên giáo dục thể chất

Giáo viên GDTC là người trực tiếp dạy học truyền thụ cho học sinh những kiến thức, kỹ năng về lĩnh vực TDTT cũng như các hoạt động thể thao trường học. Họ góp phần không nhỏ vào sự phát triển có hiệu quả trong công tác GDTC ở nhà trường. Thống kê thực trạng đội ngũ giáo viên làm công tác giảng dạy GDTC tại Trường THPT Lâm Nghiệp được trình bày ở bảng 3.

Bảng 3. Thực trạng đội ngũ giáo viên GDTC tại Trường THPT Lâm Nghiệp

Năm học	Số lượng GV	Giới tính		Thâm niên		Trình độ		Tuổi đời	
		Nam	Nữ	< 5 năm	> 5 năm	ĐH	Thạc sĩ	<30	30-40
2021-2022	04	02	02	0	04	01	03	0	04

Qua bảng 3 cho thấy:

Về trình độ giáo viên: Trường có 03 giáo viên trình độ Thạc sĩ, 01 cử nhân, độ tuổi trung bình của các giáo viên là 30 - 40 tuổi, đây là một ưu thế lớn bởi là lực lượng giáo viên có thời gian công tác lâu năm nên kinh nghiệm giảng dạy phong phú. Tuy nhiên, năm học 2021 - 2022, trung bình mỗi giáo viên đảm nhận khoảng 8 - 9 lớp trong một năm học nên cường độ làm việc cao ảnh hưởng rất nhiều đến quá trình giảng dạy, chuẩn bị giáo án... Để đảm bảo hiệu quả tốt của chương trình giảng dạy GDTC, nhà trường cần quan tâm đến chế độ làm việc của đội ngũ giáo viên, đồng thời từng bước chuẩn hóa về số lượng giáo viên TDTT.

2.3. Thực trạng kết quả học tập giáo dục thể chất và nhu cầu tập luyện thể thao của học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp

2.3.1. Lựa chọn tiêu chí đánh giá hiệu quả công tác GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp

Để lựa chọn tiêu chí đánh giá hiệu quả công tác GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp, đề tài tiến hành phân tích và tổng hợp

các tài liệu quy định về phân phối chương trình giảng dạy môn GDTC cho học sinh THPT của Bộ Giáo dục và Đào tạo, tham khảo các tài liệu liên quan tới đánh giá hiệu quả công tác GDTC cho học sinh các trường phổ thông. Kết quả thu được 04 nội dung:

- Đánh giá qua điểm học tập môn học thể dục
- Đánh giá qua các chỉ số hình thái của học sinh
- Đánh giá qua số lượng học sinh tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa
- Đánh giá thông qua tiêu chuẩn rèn luyện thân thể.

Để lựa chọn được những tiêu chuẩn phù hợp nhất đánh giá hiệu quả công tác GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp, đề tài tiến hành phỏng vấn các giáo viên GDTC tại các trường phổ thông trên địa bàn. Đề tài sẽ lựa chọn những tiêu chí được từ 70% ý kiến tán thành ở mức rất cần thiết để đánh giá hiệu quả công tác GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp. Kết quả được trình bày ở bảng 4.

Bảng 4. Lựa chọn tiêu chí đánh giá chất lượng công tác GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp (n=31)

TT	Tiêu chí	Rất cần thiết		Cần thiết		Không cần thiết	
		n	%	n	%	n	%
1	Đánh giá qua điểm học tập môn học thể dục	28	90.32	2	6.45	1	3.23
2	Đánh giá qua các chỉ số hình thái của học sinh	16	51.61	7	22.58	8	25.81
3	Đánh giá qua số lượng học sinh tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa	20	64.52	7	22.58	4	12.90
4	Đánh giá thông qua tiêu chuẩn rèn luyện thân thể	30	96.77	1	3.23	0	0.00

Qua bảng 4 cho thấy: Theo nguyên tắc phỏng vấn đặt ra, đề tài lựa chọn được 02 tiêu chí đánh giá hiệu quả công tác GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm nghiệp. Cụ thể gồm:

- Đánh giá qua điểm học tập môn học thể dục
- Đánh giá thông qua tiêu chuẩn rèn luyện thân thể.

Như vậy, qua phỏng vấn lựa chọn được 02 tiêu chí đánh giá chất lượng GDTC cho đối tượng nghiên cứu.

2.3.2. Thực trạng kết quả GDTC của học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp

Thông kê thực trạng kết quả GDTC của học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp năm học 2021 - 2022 dựa trên các tiêu chí đánh giá đề tài lựa chọn. Kết quả được trình bày ở bảng 5.

Bảng 5. Thực trạng kết quả GDTC của học sinh Trường THPT Lâm nghiệp

TT	Khối học	Kết quả học tập			Kết quả xếp loại thể lực HSSV		
		Tốt - Khá	Trung bình	Không đạt	Tốt	Đạt	Không đạt
1	Khối 11 (n=484)	32.1	61.2	6.7	24.8	62.7	12.5
2	Khối 12 (n=520)	30.3	60.8	8.9	25.2	63.3	11.5

Qua bảng 5 cho thấy: Kết quả học tập của học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp chủ yếu ở mức độ trung bình, tỷ lệ khá và tốt thấp, còn nhiều học sinh không đạt môn học. Kết quả học tập tốt nhất là khối 11 và đạt thấp nhất ở khối 12. Kết quả đánh giá xếp loại thể lực học

sinh theo Quyết định số 53/2008/QĐ-BGDĐT ngày 19/8/2008 của Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng tương tự như kết quả học tập môn giáo dục thể chất và phổ biến ở mức trung bình. Tỷ lệ học sinh tốt đạt mức thấp, tỷ lệ học sinh chưa đạt tiêu chuẩn còn ở mức cao 11.5-12.5%.

2.3.3. Nhu cầu tập luyện các môn thể thao của học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp

Bảng 6. Nhu cầu tập luyện các môn thể thao của học sinh THPT Lâm Nghiệp

TT	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn	
		n	%
I	Nhu cầu tập luyện thể thao?		
1	Có	187	74.8
2	Không	21	8.4
3	Không trả lời	5	2
II	Nhu cầu tập luyện các môn thể thao ưa thích?		
1	Bóng đá	120	64.2
2	Đá cầu	93	49.7
3	Võ	115	61.5
4	Bóng bàn	67	35.8
5	Bóng rổ	85	45.5
6	Điền kinh	55	29.4
7	Cờ vua	81	43.3
8	Cầu lông	92	49.2
9	Các môn thể thao khác	102	54.5

Từ kết quả bảng 6 cho thấy, nhu cầu tập luyện thể thao của học sinh là rất lớn (74.8%); Thực trạng nhu cầu tập luyện các môn thể thao

cao nhất là Bóng đá (64.2%), tiếp đến là các môn võ (61,5%), môn cầu lông (49,2%) và các môn thể thao khác. Các môn thể thao được các

em lựa chọn là những môn thể thao phổ thông trong các hoạt động thể thao của địa phương cũng như phổ biến trong đời sống hàng ngày đó là các môn thể thao: Bóng đá, đá cầu, võ, bóng rổ, cầu lông.

3. KẾT LUẬN

- Chương trình thực hiện theo đúng quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo; thời gian học tập tập trung chủ yếu vào nội dung học thực hành; Thời gian kiểm tra cũng chiếm tỷ lệ cao (12 - 13 tiết/năm học) và nội dung kiểm tra đã được chú ý bao gồm cả bài kiểm tra và tiêu chuẩn rèn luyện thân thể; Nội dung được phân

phối thời gian ít nhất là học tập lý thuyết (2 tiết/ năm học).

- Cơ sở vật chất và đội ngũ giáo viên phục vụ công tác GDTC cho học sinh Trường THPT Lâm nghiệp còn thiếu cả về số lượng và chất lượng.

- Kết quả GDTC của học sinh Trường THPT Lâm Nghiệp phổ biến ở mức độ trung bình. Tỷ lệ học sinh đạt tốt và khá ở cả kết quả học tập và tiêu chuẩn rèn luyện thân thể còn ít; Tỷ lệ học sinh đạt mức không đạt ở cả 2 nội dung còn tương đối cao.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), Quy định về kiểm tra đánh giá thể lực HSSV ban hành kèm theo Quyết định số 53/2008/QĐ-BGDĐT ngày 18/09/2008.

2. Dương Nghiệp Chí (2003), *Đo lường thể thao*, Nxb TĐTT, Hà Nội.

3. Thủ tướng chính phủ (2015), Nghị định số 11/2015/NĐ-CP ngày 31/01/2015 Quy định về GDTC và hoạt động thể thao trong nhà trường.

4. Thủ tướng Chính phủ (2016), *Quyết định số 1076/QĐ-TTg ngày 17/6/2016 phê duyệt Đề án tổng thể phát triển giáo dục thể chất và thể thao trường học giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2025*

5. Nguyễn Toán, Phạm Danh Tôn (2000), *Lý luận và phương pháp GDTC*, NXB TĐTT, Hà Nội

Nguồn bài báo: Ngô Thị Quỳnh Ngọc (2022), Đề tài NCKH cấp cơ sở. “*Lựa chọn giải pháp nâng cao hiệu quả công tác giáo dục thể chất cho học sinh trường trung học phổ thông Lâm nghiệp*”.

Ngày nhận bài: 10/11/2022; Ngày đánh giá: 21/11/2022; Ngày duyệt đăng: 05/12/2022

Ảnh minh họa